

ה"ת 1181/07/21 - נידאל גרירה, מוחמד מרבווע, אחמד מרבווע נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

ה"ת 1181-07-21 גרירה(עציר) ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אמנון כהן
מבקשים
1. נידאל גרירה
2. מוחמד מרבווע
3. אחמד מרבווע
נגד
מדינת ישראל
משיבה
ב"כ המבקשים - עו"ד אסף טל
ב"כ המשיבה - עוה"ד נעמי לוינוב

החלטה

לפני בקשה להשבת תפוסים שנתפסו על ידי המשיבה במסגרת ת"פ 13672-03-21.

רקע

ביום 7.3.21 הוגש נגד המבקשים כתב אישום, המחזיק שישה אישומים, המייחס להם עבירות סמים. על פי כתב האישום, המבקש מס' 1 הוא גיסם של המבקשים מס' 2-3 ובמספר הזדמנויות, בין החודשים נובמבר 20-ינואר 21, הם שימשו עבורו כשליחים לממכר עשרות גרמים של סמים מסוכנים מסוג קוקאין לסוכן משטרה. על פי האישומים 4-6, עשו המבקשים שימוש ברכב מסוג טוטה שמספרו 839-78-701 (**להלן - "הרכב"**). לכתב האישום צורפה בקשת חילוט מכח פקודת הסמים בה הודיעה המשיבה כי במידה והמבקשים יורשעו, תבקש לחלט את הרכוש הבא שנתפס במסגרת החקירה:

הרכב; מכשירי טלפון; כסף מזומן שהיה בחזקת המבקשים 1-2 (להלן "**הכספים**") - 8,000 שקלים למבקש מס' 1 ו-8,400 שקלים למבקש מס' 2 ; יתרות חשבון מס' 132025 סניף 546 בבנק המזרחי שבחזקת המבקש מס' 1 ואשתו (כ-11 אלף שקלים, בהתאם להודעת המאשימה מיום 24.1.22) (להלן "**חשבון הבנק**") וכן דירה המצויה ברחוב ארלוזורוב 23, לוד, גוש 4024 חלקה 198 תת חלקה 19 הרשומה על שם המבקש מס' 1 ואשתו (להלן "**הדירה**") (להלן ביחד - "**התפוסים**").

במסגרת התיק העיקרי, החלה להישמע פרשת התביעה ודיון המשך לשמיעת הראיות שהיה קבוע ליום 27.1.22 נדחה בשל מזג האוויר וטרם נקבע מועד חדש.

עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה להארכת החזקת הכספים, חשבון הבנק והדירה וביום 9.9.21, קבע כב' השופט אלעזר את המשך ההחזקה עד לתום ההליכים (צ"א 13792-03-21). ההחלטה ניתנה בפתקית לאחר שלא הוגשה התנגדות מטעם המשיבים (המבקשים לפני).

הבקשה שלפני הוגשה ביום 1.7.21. לאחר השלמת מסמכים מטעם המבקשים, ביום 27.10.21, התקיים דין לפני במהלכו נשמעו עדויות וכן טענות נוספות. בהמשך, הצדדים הגישו סיכומיהם. ביום 8.12.21 קבעתי כי בטרם תינתן החלטה יש לקבל את עמדת חברת "מימון ישיר" ביחס לרכב והבעתי לצדדים את עמדתי כי ראוי שההחלטה בבקשה תינתן במסגרת התיק העיקרי שהיה עתיד להישמע במועד סמוך. על החלטה זו הוגש ערר (ע"ח 21146-12-21) שקבע כי ככל שהתיק העיקרי לא יסתיים במועד הדיון הקרוב, יוחזר התיק לטיפול, וכך אכן קרה.

ביום 29.12.21 החלטתי ביחס לתפוסים. בנוגע לרכב קבעתי שהוא ישוחרר בכפוף להפקדה, ביחס לפלאפונים קבעתי שהם יוחזרו למבקשים. ביחס לחשבון הבנק, לאור הסכמת המאשימה ומבלי להכריע לגופו של עניין קבעתי, כי החשבון ישוחרר לאחר שהיתרות בו יופקדו לחשבון המשטרה וזאת על מנת להקל על המבקשים. בכל הנוגע לדירה ולכספים שנתפסו, קבעתי שאני דוחה את הבקשה משום שאינני יושב כערכאת ערעור על החלטת כב' השופט אלעזר.

על החלטתי זו הוגש ערר (ע"ח 23971-01-22). במסגרת הערר הוסכם על ידי הצדדים כי הרכב ישוחרר בכפוף לסכום הפקדה נמוך ממה שקבעתי וכי ביחס לדירה, לחשבון הבנק ולכספים התיק יוחזר אלי למתן החלטה, חרף החלטתו של השופט אלעזר.

ראיות

מטעם המבקשים, העידו המבקש מס' 1 ואשתו, שצורפה כמבקשת, וכן המבקש מס' 2. בנוסף הוגשו מסמכים הנוגעים לתפוסים.

אשת המבקש מס' 1:

בתצהירה מיום 25.10.21 נטען, כי חשבון הבנק משמש אותה, בין היתר לטובת תשלומי משכנתא.

בעדותה לפני טענה, כי הכסף המזומן שנתפס נמשך כמה חודשים קודם התפיסה לטובת תשלום על הרכב והעודף, נשאר בבית. בנוסף עלה, כי הרכב נקנה בעזרת הלוואה והיא משלמת על החזר ההלוואה מכרטיס האשראי שלה משום שלבעלה אין כרטיס אשראי.

המבקש מס' 1:

בעדותו לפני עלה, כי הרכב נקנה על ידו בעזרת מימון שקיבל מצד ג', בהקשר זה טען, כי הכסף המזומן שנתפס אצלו נמשך בסמוך לרכישת הרכב והוא נועד בין היתר למימון הרכישה וכן להתנהלות השוטפת של משק הבית אך טען שאינו זוכר כשנבקש לפרט. ביחס לדירה עלה כי היא מושכרת תמורת 3,800 ₪ בחודש וכי הוא ואשתו מתגוררים בבית אמו ולאחרונה ביקשו לפרוס את תשלומי המשכנתא. ביחס לחשבון הבנק טען "שהכל נכנס לפי הספר" (עמ' 3 ש' 28 לפרוטוקול). בנוסף עלה, כי המבקש נעצר ביום 24.2.21 אז נתפס הכסף המזומן.

המבקש מס' 2:

מעדותו עלה, כי המסמכים שהגיש ביחס לכספים שנתפסו אצלו, לגביהם טען כי משך אותם סמוך למעצרו, אינם מעידים על כך וטען כי יגיש "בקורב" מסמכים אחרים.

מסמכים שהוגשו:

מאסופת המסמכים מטעם המבקש מס' 1 ואשתו עלה, כי בימים 21.9.20, 15.10.20, 2.11.20, 10.11.20 בוצעה משיכה בסך עשרת אלפים ש"ח בכל פעם מחשבון הבנק וכי בכל חודש ישנה העברה לחשבון הבנק בגובה של ₪ 3,800 לצד תשלומי ביטוח לאומי בגובה של כ-5,000 ש"ח ומשכורת אחת בגובה של כ-5,000 ש"ח. בנוסף, אין תיעוד להפקדות מזומן אך יש תיעוד על תשלומי כרטיס אשראי לרבות תשלומי "דביט" (חיובים הנפרעים במועד הרכישה - א.כ.). בנוגע לדירה, הוגשו מסמכים המלמדים כי המבקש מס' 1 ואשתו רכשו את הדירה ולטובת הרכישה לקחו משכנתא בגובה של כ-700 אלף ₪ וכי בחודש מרץ אושרה בקשתם לדחות את התשלומים.

בנוסף עלה, כי בין השנים 2013-2020, המבקש מס' 1 עבד באופן ספוראדי למעט עבודה רציפה בין השנים 2018 ועד ליולי 2020 (ר' נספח ד' בסיכומי המבקשים).

נוסף על כן עלה, כי הרכב נקנה במהלך חודש דצמבר 2020 וכי תשלום ההחזר הראשון במסגרת ההלוואה מטעם חברת מימון ישיר נקבע ליום 10.1.21 (ר' נספח ה' בסיכומי המבקשים).

טיעוני הצדדים

עמדת ב"כ המבקשים

ב"כ המבקשים ביקש להשיב את התפוסים. לגבי הכספים טען, כי הכספים שנתפסו במהלך המעצר אינם קשורים לעבירות בהן הואשמו והם נמשכו מהבנק קודם המעצר לטובת רכישת הרכב ולטובת שגרת היומיום.

ביחס לחשבון הבנק טען, כי היעדר תיעוד של הפקדות מזומן מחליש את החשד כי המבקשים התנהלו באופן פסול והמסמכים מלמדים על התנהלות תמימה שלא ניתן ליחסה לביצוע עבירות.

ביחס לדירה טען, כי המבקש מס' 1 ואשתו קיבלו הון ראשוני לרכישתה מקרובי משפחה וכן מעבודת אשת המבקש מס' 1. בנוסף נטען כי עצם ההזדקקות להלוואות מחלישה את הטענה כי המבקשים עסקו בסחר בסמים.

עמדת המשיבה

המשיבה מתנגדת לבקשה. בטיעונה הפנתה להחלטה מהליך המעצר עד תום ההליכים (מ"ת 13770-03-21) בו נקבעו ראיות לכאורה, בין היתר לכך שבמסגרת האירועים המתוארים בכתב האישום הושג רווח כספי של עשרות אלפי שקלים. לשיטתה, די בקביעת ראיות לכאורה כדי לעמוד בנטל ההוכחה ל"פוטנציאל חילוט".

ביחס לדירה טענה, כי הטענות שנטענו הן טענות בעלמא משלא הומצאו אסמכתאות לכך שהמבקש מס' 1 ואשתו קיבלו מימון חלקי לרכישת הדירה וממילא לא הובהר מה מקור היתרה ששילמו. בנוסף, הפנתה לכך שהדירה אינה משמשת למגוריהם אלא כ"עסק" מאחר שהיא מושכרת.

בנוסף, טענה בעניין הרכב, כי מתדפיסי הבנק שהוגשו עולה, כי המבקש מס' 1 ביצע משיכות על סך עשרת אלפים ש"ח

במועדים שונים וטענתו כי הכסף נועד לתשלום על הרכב לא הוכחה ואינה מסתברת.

ביחס לחשבון הבנק טענה, כי המבקשים לא עמדו בנטל הנדרש להפרכת החזקה הקבועה בפקודת הסמים והעלו טענות בנושא רק בסיכומיהם, מבלי שנחקרו על כך. בתוך כך טענה, כי עיון במסמכי הבנק לצד תצהירי המבקשים מעלה תמיהות ביחס למקור הכסף. מכל מקום, הצהירה, כי תהיה מוכנה להעביר את היתרות שבחשבון לפיקדון בחשבון המשטרה ולשחרר את חשבון הבנק.

ביחס לכספים טענה, כי הסבריו של המבקש מס' 1 לא עומדים בנטל הראייתי בשל פער הזמנים בין משיכת הכסף למועד תפישתו וכן כי לא מדובר באותו סכום. ביחס לכסף המזומן שנתפס בחזקת המבקש מס' 2 טענה, כי לא המציא אסמכתא שתאמת את טענתו כי משך את הכסף מהבנק בסמוך למעצרו.

דיון

הבקשה שלפני עניינה בהחלטה האם יש להשיב את התפוסים למבקשים או שמא להמשיך להחזיקם עד לגמר ההליכים. התפוסים נתפסו מכח פקודת הסמים ובית המשפט העליון עמד לאחרונה על התכליות השונות שבתפיסה כשאחת מהן היא לאפשר חילוט עתידי היה והמבקשים יורשעו (ר' בש"פ 333/21 אבו ג'אבר (18.4.21) בפסקה 29 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז).

הפסיקה הכירה בכך שמהפך הראייתי על בית המשפט הנדרש להכריע בהשבת רכוש שנועד להבטיח חילוט עתידי לבחון את "פוטנציאל החילוט" ודי בראיות לכאורה לשם כך. ר' בבש"פ 3750/09 אלושאלה (2.6.09) שם נקבע:

מן הבחינה הראייתית, לשם תפיסת רכוש, כמו גם לשם קביעתו של כל אמצעי מגביל אחר להבטחת מימוש החילוט, די בשלב הביניים, בדומה לדין בעניין מעצר נאשם עד תום ההליכים, בקיומן של ראיות לכאורה המצביעות על "פוטנציאל חילוט", קרי על קיומו של סיכוי סביר שאם יורשעו הנאשמים, יביא הדבר לחילוט הרכוש שבמחלוקת

בנוסף נקבע, כי יש לאזן את תפיסת הרכוש עם זכות הקניין בשים לב לחזקת החפות ממנה נהנים המבקשים. ר' בבש"פ 6817/07 סיטבון (31.10.07):

הסעד הזמני מיועד אפוא לאפשר מימושן של תכליות החילוט. יחד עם זאת ברי, כי בית המשפט הדין בבקשה למתן סעדים זמניים יעשה כן בזירות המתבקשת מהפגיעה בקניינו של הנאשם, שמוחזק בשלב זה כחף, ונוכח האפשרות שבסופו של ההליך לא יוחלט על חילוט הרכוש. כפי שנפסק כבר בעבר, תפישת רכוש על מנת להבטיח את אפשרות החילוט בעתיד, בשלב בו ההליך הפלילי עודו מתנהל ולנאשם עומדת חזקת חפות, הינה צעד דרסטי השולל מבעל הרכוש את האפשרות לעשות שימוש בקניינו, לעיתים למשך תקופה ארוכה. לפיכך אם ניתן לנקוט אמצעים "חלופיים" שדי בהם כדי להבטיח את אפשרות החילוט או השגת תכליתו בעתיד, תוך פגיעה פחותה בקניינו של בעל הרכוש, יש להעדיף על פני סעד זמני של תפיסת הרכוש והחזקתו עד תום ההליך המשפטי

במישור הראייתי, המשיבה טענה כי הואיל ובהליך המעצר נקבע כי קיימות ראיות לכאורה, די בכך כדי לעבור את הרף הראייתי הנדרש בהליך שלפני. ב"כ המבקשים לא חלק על כך ולטעמי יש ממש בטענה המשיבה. לכן, בהתבסס על הקביעה כי יש ראיות לכאורה להוכחת אשמת המבקשים אני קובע כי יש ראיות לכאורה להוכחת "פוטנציאל החילוט".

כעת, אעבור לדון בתפוסים עצמם בשים לב לעקרון המידתיות ולאיוון בין הפגיעה בקניינם של המבקשים לבין החילוט העתידי, ככל שיהיה, וכן לכך שההליך העיקרי מצוי בשלבים מתקדמים:

הדירה

ב"כ המבקשים טען כי ההון לקניית הדירה מקורו בהלוואה משפחתית ובמשכנתא ואולם, לא הובאו ראיות לעניין זה. על דרך הכלל, הימנעות מהבאת ראיות נזקפת לחובת הנמנע (ר' למשל בעפ 4153/17 חסקינד (22.2.18) בפס' 28 לפסק דינו של כב' הש' אלרון). עם זאת, מבלי לקבוע מסמרות בעניין, בהינתן כי אין מחלוקת כי הדירה מושכרת לאחר ואין בקשה כי הכנסות המבקשים משכר הדירה יחולטו, לא ראיתי שיש מקום להורות על החזרת הדירה לידי המבקשים בשלב זה שכן הפגיעה בזכויות הקנייניות של המבקשים היא זמנית ואינה גבוהה לאור המשך קבלת תשלומי שכר הדירה.

עם זאת, היה והמבקשים יבקשו למכור את הדירה בטרם יוכרע דינם, מה שלא נטען בעת הזו, המבקשים יוכלו להגיש בקשה מתאימה.

הכספים

ב"כ המבקשים ביקש ללמוד מסדרת המשיכות הנראית בתדפיסי חשבון העו"ש כראיה למקור לגיטימי לכסף המזומן שנתפס אצל המבקש מס' 1. מהעדויות עלה כי הכספים נועדו לטובת רכישת הרכב וכן להתנהלות השוטפת של משק הבית, והסכום שנתפס הוא מה שנותר. לא אוכל לקבל טענות אלה. ראשית, המבקשים נתפסו ביום 24.2.21 עם הכספים כשמישיכת המזומן האחרונה נעשתה כשלושה חודשים קודם לכן. פער הזמנים אינו סביר. שנית, נטען כי הרכב נקנה בחודש דצמבר 20 לכן לא ברור מדוע המבקשים משכו כסף מזומן עוד בחודש ספטמבר. לא זו אף זו, מתדפיסי חשבון העו"ש עולה כי בתחילת חודש דצמבר, חשבון הבנק זוכה ב-90 אלף ש"ח סכום התואם את הרכישה (ר' בהסכם ההלוואה לקניית הרכב בו חברת מימון ישיר התחייבה להעביר סכום של 90 אלף ש"ח). מנגד, תדפיסי העו"ש לא מלמדים על הוצאה של 90 אלף ש"ח. לפיכך, לא ברור מה בין משיכות הכספים, שבוצעו כולן בתקופה שבין חודש ועד שלושה חודשים לפני רכישת הרכב, לרכישה עצמה ועל פניו, אין קשר בין משיכות הכספים לרכישת הרכב. שלישית, מתדפיסי חשבון הבנק, ומעדותה של אשת המבקש מס' 1, עלה, כי המבקשים עושים שימוש בכרטיס אשראי לרבות חיובי דביט דבר המחליש את הטענה כי הכסף המזומן נועד לשימוש משק הבית.

ככל שמשיכות הכספים היו לטובת רכישת הרכב, תמוהה הסיבה מדוע נמשכו הכספים באופן שנמשכו ובפער זמן מרכישת הרכב וממועד התפיסה. העובדה שהמבקשים עושים שימוש בכרטיסי חיוב מלמדת כי התנהלות משק הבית נעשית גם שלא באמצעות כסף מזומן. לגבי המבקש מס' 2 כלל לא הוצגו ראיות. לפיכך, אין בראיות שהוצגו כדי להחליש את הראיות לכאורה.

על כל פנים, מבלי לקבוע כי הכספים שנתפסו מקורם אכן בעבירה, לא שוכנעתי, גם לא לכאורה, בהסברים שהוצעו. בשים לב להיקף הכספים ולשלב הדיוני של ההליך העיקרי לא ראיתי כי המשך תפיסתם מהווה פגיעה לא מידתית במבקשים.

חשבון הבנק

הוצגו לפני תדפיסי העו"ש של חשבון הבנק בין החודשים יולי 20 ועד פברואר 21. בתחילת התקופה, למבקשים היתה יתרת זכות של למעלה מ-20 אלף ש"ח ונכון ליום 24.1.22 (על פי הודעת המשיבה) עומדת היתרה על כ-11 אלף ש"ח. עיון בתדפיסים מעלה כי למבקשים הכנסות קבועות של משכורת, ביטוח לאומי וכן הכנסה משכר דירה. ב"כ המבקשים ביקש ללמוד מכך ומהעובדה כי המבקשים זקוקים להלוואות כראיה לכך שמקור הכספים בחשבון, תמים. לא אוכל לקבל את הטענה. ראשית, היעדר הפקדות מזומן לחשבון לא מעידות, גם לא לכאורה, על כך שמקור הכסף בחשבון תמים. כך למשל, לא הוצג הסבר להעברה על סך של 18 אלף ש"ח מיום 15.9.20 לחשבון ולא ידוע מה מקור היתרות בחשבון, ואשוב על הכלל בדבר הימנעות מהבאת ראיות לעיל. שנית, העובדה כי המבקשים נטלו הלוואות אינה מוכיחה דבר. ידוע כי גורמי פשיעה עושים מאמצים להסתיר את מקור הכנסותיהם ולהתמים את פעילותם הפיננסית (ר' למשל בדו"ח השנתי של הרשות לאיסור הלבנת הון לשנת 2020). ואדגיש, המבקשים נהנים מחזקת החפות ולא הוכח מעבר לספק סביר כי מקור הכספים שבחשבון הבנק הוא בפעילות עבריינית. אולם די במה שהוצג, ובקביעה בהליך המעצר ביחס לראיות לכאורה, כדי לעבור את הרף הראייתי הנדרש להוכחת פוטנציאל חילוט.

אין חולק כי תפיסת חשבון בנק היא צעד המקשה על התנהלות של משק בית ואולם, המאשימה הסכימה לשחרר את חשבון הבנק ולהעביר את היתרות בו להחזקה זמנית בחשבון המשטרה. אני סבור, כפי שסברתי בהחלטתי הקודמת מיום 29.12.21, כי יש בכך כדי לאזן את הפגיעה במבקשים בשים לב לכך שהסכום שנתפס, מבלי להמעיט בערכו, אינו גבוה וכן לשלב המתקדם של התיק העיקרי.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

זכות ערער כחוק.

ניתנה היום, א' אדר א' תשפ"ב, 02 פברואר 2022, בהעדר הצדדים.